

Dokumenttyp Lathund

Tyreoidea, hantering av incidentellt upptäckta förändringar

Bakgrund

Incidentellt upptäckta tyreoideaförändringar (ITN) definieras som fokala förändringar i tyreoidea som upptäcks vid en radiologisk undersökning utan misstanke om tyreoideasjukdom. Förekomsten är högre hos kvinnor och ökar med stigande ålder. Sannolikheten för malignitet är låg.

Beslut om vidare utredning beror huvudsakligen på förändringens storlek och patientens ålder. Hos äldre, asymtomatiska patienter är risken för symtomutveckling låg och sköra patienter med kort förväntad överlevnad bör undantas från vidare diagnostik och behandling.

Svensk förening för medicinsk radiologi har identifierat fem **kloka kliniska val**, varav ett är att **granska undersökningar utifrån frågeställning och klinisk kontext**.

Tid bör inte läggas på att analysera icke-efterfrågad patologi med låg sannolikhet för kliniskt relevant fynd.

Handläggning av ITN vid CT eller MR

De allra flesta bifynd i tyreoida som upptäcks vid CT eller MR är benigna och behöver inte rapporteras. Remittenter har generellt sett begränsad kännedom om detta, vilket innebär att vi radiologer bör avstå från att rapportera ITN som saknar avvikande karaktäristika enligt nedan.

Kriterier som kan vara anledning till kompletterade undersökning med ultraljud hals med beredskap för punktion och bedömning enligt EU-TIRADS.

1. Nodul/förändring i tyreoida utan tidigare känd struma:
  - a. > 1 cm hos patienter < 35 år
  - b. > 2 cm hos patienter ≥ 35 år
2. Fokal tyreoida förändring med invasivt växtmönster
3. Nodul i tyreoida (oavsett storlek) med samtidig förekomst av suspekta cervikala lymfkörtlar, ofta av cystisk karaktär.

Fynd som inte uppfyller ovanstående kriterier ska inte rapporteras/nämnas i utlåtandet för att undvika onödig utredning.

Observera att bifynd på CT eller MR hals/thorax inte uppfyller kriterier för filterfunktion SVF tyreoida. Undantaget vid tydligt patologiska lymfkörtlar i anslutning till tyreoida eller överväxt av nodul utanför tyreoida.

Innehållsansvarig: Samordningsråd Bild och funktionsmedicin

Beslutad av ordförande 2025-09-12

